

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๐/๒๕๕๓

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๓

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา

ประธานรัฐสภา มีคำร้องลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา

ตามคำร้องและเอกสารประกอบได้ความว่า ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาพร้อมสองร้อยคน เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ นั้น ปรากฏว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งให้บุคคลได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาเพียงหนึ่งร้อยยี่สิบสองคน ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภา โดยมีความเห็นขัดแย้งกัน ๒ ฝ่าย คือ

ฝ่ายแรก ได้แก่สมาชิกวุฒิสภาที่ครบวาระไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ เห็นว่าวุฒิสภาต้องประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาสองร้อยคน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง ดังนั้นเมื่ออายุของวุฒิสภาเต็มสิ้นสุดลง จะต้องดำเนินการเลือกตั้งทั่วไปเพื่อให้ได้สมาชิกวุฒิสภาครบสองร้อยคนก่อนวุฒิสภาชุดใหม่จึงจะปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญได้ และในระหว่างที่ดำเนินการเลือกตั้งได้สมาชิกวุฒิสภาไม่ครบสองร้อยคน สมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมที่พ้นจากสมาชิกภาพยังต้องปฏิบัติหน้าที่ไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๖๘

ฝ่ายที่สอง ได้แก่สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ เห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้ง เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกวุฒิสภาได้ทุกประการแล้ว เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวนสองร้อยคน แต่มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ และยังมีได้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนในตำแหน่งที่ว่าง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ ดังนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาหนึ่งร้อยยี่สิบสองคน จึงปฏิบัติหน้าที่และประกอบเป็นวุฒิสภาได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ แล้ว วุฒิสภาที่ครบวาระเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ ไม่มีอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๖๘ อีกต่อไป

ประธานรัฐสภาเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภา ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ถือได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ประกอบกับเป็นปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อ การเลือกตั้งโดยตรง ดังนั้น เพื่อยุติปัญหาข้อโต้แย้งดังกล่าว ประธานรัฐสภาจึงอาศัยอำนาจ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ในระหว่างที่สมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ได้รับเลือกตั้งยังไม่ครบสองร้อยคน นั้น การปฏิบัติ หน้าที่วุฒิสภามาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จะเป็นอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาที่ครบวาระไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ หรือสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ที่ได้รับเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑)

๒. ถ้าสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ที่ได้รับเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) ต้องทำหน้าที่วุฒิสภามาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแล้ว หากสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้ง ซึ่งมีจำนวนไม่ครบสองร้อยคน จะดำเนินการให้มีการประชุมเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญได้หรือไม่

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่าปัญหาตามคำร้องพอถือได้ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กร วุฒิสภาชุดเดิมกับชุดที่เลือกตั้งเข้ามาใหม่เกิดขึ้น และไม่มีองค์กรหรือหน่วยงานใดของรัฐสามารถยุติ ปัญหาได้ จึงขอที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ และเห็นสมควร พิจารณาวินิจฉัยประเด็นข้อ ๒ ตามคำร้องก่อนประเด็นข้อ ๑

ในประเด็นข้อ ๒ ที่ว่าสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งยังมีจำนวนไม่ครบสองร้อยคน จะดำเนินการ ให้มีการประชุมเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้หรือไม่นั้น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ บัญญัติว่า

“วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวนสองร้อยคน

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ และยังมีได้มีการเลือกตั้งสมาชิก วุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่”

เห็นว่าแต่เดิมวุฒิสภามีที่มาจากการแต่งตั้งทั้งสิ้น เพิ่งจะมีการเลือกตั้งโดยราษฎรตามรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้เป็นครั้งแรก ที่มาของสมาชิกวุฒิสภาจึงไม่ต่างกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับเลือกตั้ง จากรายกรในแต่ละจังหวัดโดยตรง สมาชิกวุฒิสภามาตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงมีฐานะเป็นตัวแทน ของราษฎรทุกจังหวัดทั่วประเทศเช่นกัน เมื่อเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า ขณะนี้ยังขาดตัวแทนของราษฎร

อีกสามสิบห้าจังหวัด จำนวนเจ็ดสิบแปดคน ซึ่งหากถือว่าขณะนี้วุฒิสภาได้เกิดขึ้นแล้วแม้มีสมาชิกวุฒิสภาจำนวนหนึ่งร้อยยี่สิบสองคน ก็ย่อมไม่เป็นกรรมแก่สมาชิกวุฒิสภาของจังหวัดต่างๆ ที่จะได้รับเลือกตั้งเข้ามาภายหลังอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากไม่มีโอกาสออกเสียงในการประชุมแต่งตั้งประธานวุฒิสภารองประธานวุฒิสภา และผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ของวุฒิสภา ทั้งจะเกิดปัญหาว่าสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาไม่พร้อมกันจะเริ่มต้นและสิ้นสุดลงเมื่อใดอีกด้วย จากเหตุผลดังกล่าวจึงต้องถือว่าวุฒิสภาที่ราษฎรเป็นผู้เลือกตั้งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาจำนวนสองร้อยคนเสียก่อน ซึ่งหมายถึงเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครบสองร้อยคนแล้ว ส่วนข้อความในวรรคสองของบทบัญญัติดังกล่าวที่ว่า “ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลง” นั้น ย่อมหมายถึง ได้มีผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาอยู่ก่อนแล้ว ต่อมาภายหลังผู้ที่ดำรงตำแหน่งนั้นสมาชิกภาพสิ้นสุดลงด้วยเหตุต่างๆ เช่น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ จึงอนุโลมให้ถือว่าวุฒิสภาซึ่งไม่ครบสองร้อยคนในขณะนั้นประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่เหลืออยู่ อันเป็นข้อยกเว้นของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ วรรคแรก นั้นเอง ส่วนสมาชิกวุฒิสภาที่จะเกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาคราวแรก บัญญัติว่า

“ในกรณีที่มีเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสามสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมด ให้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ในคราวแรก ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงเมื่อครบสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งให้ดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันก่อนวันครบสี่ปีในกรณีเช่นนี้ ให้อายุของวุฒิสภาและสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้ง เริ่มนับตั้งแต่วันที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสามสิ้นสุดลง”

เห็นว่า ตามบทบัญญัติดังกล่าว ย่อมหมายถึงในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คราวแรก จะต้องดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันก่อนวันครบสี่ปีของอายุวุฒิสภาชุดก่อน คือวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๓ ซึ่งหากการเลือกตั้งแล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในกรณีเช่นนี้ก็ให้อายุของวุฒิสภาและสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้ง (ภายในหกสิบวันก่อนวันครบสี่ปี) เริ่มนับตั้งแต่วันที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมสิ้นสุดลง คือเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ เป็นต้นไป แต่ตามข้อเท็จจริงในขณะนี้ปรากฏว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยชอบเพียงหนึ่งร้อยยี่สิบสองคน และกำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๓ เฉพาะผู้ที่มีสิทธิรับเลือกตั้งในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๓ เท่านั้น มิได้

เปิดรับสมัครอีก และไม่อนุญาตให้ผู้สมัครชุดเดิมถอนตัวจากการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๓ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ จึงต้องถือว่าการเลือกตั้งในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ ยังไม่แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) เพราะยังจะต้องมีการเลือกตั้งใหม่อีกในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๓ ซึ่งแม้ว่าการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา จะไม่แล้วเสร็จภายในหกสิบวันก่อนวันครบสี่ปี ตามที่บทเฉพาะกาลบัญญัติไว้ รัฐธรรมนูญก็มีได้บัญญัติ ถึงสภาพบังคับว่าให้มีผลอย่างไร ดังจะเห็นได้จากการคัดเลือกลูกตาการศาลรัฐธรรมนูญ และการจัดตั้ง ศาลปกครองเป็นต้น ซึ่งไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๐ และมาตรา ๓๓๔ บัญญัติไว้ ก็หาได้เกิดข้อขัดข้องหรือผลเสียหายแต่อย่างใด เมื่อปรากฏว่า การเลือกตั้งมิได้แล้วเสร็จ ภายในหกสิบวันก่อนวันครบสี่ปีของวุฒิสภาชุดเดิม จึงมิได้เป็นไปตามเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) กำหนดไว้ ดังนั้นสมาชิกวุฒิสภาที่มีจำนวนไม่ครบสองร้อยคนและการเลือกตั้งยังไม่แล้วเสร็จ จึงไม่อาจอาศัยบทบัญญัติดังกล่าวอ้างว่าอายุของวุฒิสภาและสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่เกิด จากการเลือกตั้งคราวแรกนี้ เริ่มนับตั้งแต่วันที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมสิ้นสุดลง และไม่อาจถือว่าอายุของวุฒิสภาและสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มนับตั้งแต่วันที่เลือกตั้งคือวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๐ และมาตรา ๑๓๒ เนื่องจากวุฒิสภาที่เกิดจากการเลือกตั้งคราวแรกยังไม่เกิดขึ้นเพราะมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ครบสองร้อยคน ดังที่วินิจฉัยมาแล้ว ทั้งในวันเลือกตั้งดังกล่าวก็ยังอยู่ในอายุของวุฒิสภาชุดเดิมด้วย จึงน่าจะมิใช่ ความถูกต้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญประกอบด้วย เหตุผลต่างๆ แล้ว จึงต้องถือว่าผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อแล้วจำนวนหนึ่งร้อย ยี่สิบสองคน ยังมีได้มีสถานภาพเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่เกิดขึ้นจากการเลือกตั้งคราวแรก ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) ทั้งนี้ จนกว่าการดำเนินการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะแล้ว เสร็จสมบูรณ์ โดยประกาศรายชื่อผู้ได้รับการเลือกตั้งครบสองร้อยคนแล้ว อายุของวุฒิสภาและสมาชิกภาพ ของสมาชิกวุฒิสภาที่เกิดขึ้นจากการเลือกตั้งคราวแรก จึงจะเริ่มต้นนับแต่วันนั้น เมื่อถือว่าผู้ที่ได้รับ การเลือกตั้งซึ่งมีจำนวนไม่ครบสองร้อยคนยังมีได้มีสถานภาพเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่เกิดจากการเลือกตั้ง คราวแรก ตามเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงไม่มีอำนาจหน้าที่ต่างๆ ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ไม่ว่า ในกรณีใดๆ ทั้งสิ้น

สำหรับประเด็นข้อ ๑ นั้น เมื่อวินิจฉัยประเด็นข้อ ๒ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ที่มีจำนวนไม่ครบสองร้อยคนแล้ว จึงยังคงมีปัญหว่า สมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมซึ่งครบวาระไปแล้วจะมีอำนาจปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในระหว่างที่สมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ยังได้รับการเลือกตั้ง ไม่ครบสองร้อยคนได้หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคสาม บัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมซึ่งมาจากการแต่งตั้งคงเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้จนกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมจะสิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ตามบทบัญญัติดังกล่าว ย่อมหมายถึงเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันแล้วให้สมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมคงเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน แต่จะต้องพ้นจากตำแหน่งไปเมื่อครบวาระสี่ปีตามรัฐธรรมนูญฉบับเดิม คือในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๓ ซึ่งหากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประสงค์ที่จะให้สมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อไป จนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ ก็คงจะต้องบัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลเช่นเดียวกับคณะรัฐมนตรี ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๗ วรรคสาม บัญญัติว่าจะต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ และสมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมก็ไม่อาจอ้างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง ประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติทั่วไปที่ใช้บังคับในกรณีที่อายุของวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งของราษฎรสิ้นสุดลง จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับกับวุฒิสภาที่สมาชิกวุฒิสภามาจากการแต่งตั้ง ซึ่งแม้จะต้องถือว่าในขณะนี้ไม่มีสมาชิกวุฒิสภาก็ตาม ก็หาใช่เรื่องผิดปกติธรรมดาไม่ เพราะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคหนึ่ง ระบุว่า เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงแล้ว จะต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่อายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง จะเห็นได้ว่า ก่อนการเลือกตั้งจึงอยู่ในช่วงเวลาที่ไม่มีความสมาชิกวุฒิสภาเช่นกัน

อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยว่า สมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ที่ได้รับเลือกตั้งหากยังมีจำนวนไม่ครบสองร้อยคนจะดำเนินการประชุมเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมิได้ และสมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมที่ครบวาระไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๓ ก็ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้เช่นกัน

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ